

Pinksteren: het feest van wind en vuur

Liturgiesuggesties:

't Is Pinksterfeest, ...

Psalm 42: 3 en 5

Gezang 242: 1, 2 en 7

Handelingen 2:1-13

Gezang 251: 1 en 2

't Is feest vandaag, ...

Gezang 477: 1 en 2

Gezang 257

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Een zending zette een ijzeren bak vol met kolen op het podium.

Die werden in brand gestoken.

De vlammen laaiden al gauw hoog op.

Toen nam hij met een tang één brandende kool eruit.

Legde die apart.

Moet je zien wat daarmee gebeurt, zei hij.

Men keek aandachtig toe.

Het kooltje doofde spoedig uit.

Een dorre sintel bleef over.

Het vuur in de bak brandde nog steeds.

De les was duidelijk.

Kijk, zei de zending, als je meent dat je los van de gemeente de Here God kunt dienen en door het vuur van de Geest geleid worden, dan doof je al gauw uit.

Net als dat losse kooltje.

Al die kooltjes hebben elkaar nodig om een prachtig vuur te maken.

Om elkaar aan te blijven vuren.

Om elkaar warmte en licht te kunnen geven.

*

We vieren vandaag weer Pinksterfeest.

Een heerlijk feest.

Een feest ... waar de vlammen uitslaan!

Als de Heilige Geest wordt uitgestort op de eerste Pinksterdag raken allen in vuur en vlam.

Dat allen staat voorop.

Pinksterfeest kun je niet in je eentje vieren.

Wel met z'n allen, met elkaar.

Samen.

Pinksteren is het feest van de gemeenschap, van de gemeente.

Ik neem u vanmorgen mee naar het Pinksterfeest in Jeruzalem.

Daar zijn immers allen bijeen.

Allen!

Wie zijn dat? Wie zijn die allen die op het Pinksterfeest bijeen zijn?

Ze worden in Handelingen 1 met name genoemd:

Petrus en Johannes en Jacobus en Andréas,

Philippus en Thomas,

Bartoloméüs en Matthéüs,

Jacobus, de zoon van Alphéüs,

en Simon de Zeloot en Judas, de zoon van Jacobus.

Elf in getal.

Elf discipelen van de Here Jezus.

Elf vrienden ... die de opdracht hebben meegekregen ... het werk van Gods Koninkrijk op aarde voort te zetten.

Elf apostelen. En één vacature. Eén lege plaats.

Ze zijn bijeen gekomen in één of andere bovenzaal.

Na het afscheid van hun Meester op de Olijfberg zijn ze hier naar toegegaan.

Ja, waarom eigenlijk?

Om "eendrachtig te volharden in het gebed".

Vreemd eigenlijk.

Je zou toch zeggen: 'Jongens, jullie moeten aan het werk.'

'Jullie moeten preken.'

'Jullie moeten de wijde wereld in.'

Maar bidden?

Ja, want voordat je aan het werk kunt gaan ... zal er eerst gebeden moeten worden.

Bidden om kracht, om leiding, om wijsheid.

U mag best weten, dat ik - voordat ik begin met het schrijven van een preek - eerst ga bidden.

Zo is het toch met alles in Gods Koninkrijk.

Eerst bidden ... dan werken!

Elf apostelen bidden in een bovenzaaltje.

"Met enige vrouwen en Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broeders."

De kring wordt al groter.

Ze groeit aan tot "een groep van ongeveer 120 personen."

Toen Jezus weg was, zaten de discipelen bij elkaar en dachten: 'Wat moeten we nu?'

'Jezus is weg! Hij is naar de hemel gegaan.'

'En wij, wij zijn hier nog op de aarde.'

'Wij moeten het werk van Jezus afmaken.'

'Wij moeten de mensen gaan vertellen, dat het Koninkrijk van God komt.'

'Maar hóe doen we dat?'

'En wáár doen we dat?'

En zo zaten ze elke dag bij elkaar in één van de gebouwen van de tempel van Jeruzalem.

Ze aten en dronken met elkaar, zoals Jezus dat met hen had gedaan ...

Ze vierden samen het avondmaal, als een herinnering aan het lijden en sterven van Jezus ...

Ze kwamen ook samen om ... te bidden.

Of God hen de kracht wilde geven om van het Koninkrijk te vertellen aan de mensen.

En toen werd het Pinksterfeest.
En we hebben samen uit de Bijbel gelezen en gehoord wat een geweldig feest dat is geworden.
De Geest van God greep de discipelen aan en dreef ze de straat op.
'Preken, m'n jongen', zei de Geest tegen Petrus.
En hij preekte en preekte, ... de hele geschiedenis van God met zijn volk.
En hij vertelde van Jezus, de Christus, de Messias, de spruit uit het geslacht van David, een kind van Abraham, Jezus ... die de dood overwon.
Niet door de koning uit te hangen en de mensen met geweld achter zich te krijgen, maar door gehoorzaam te zijn aan God.
'Deze Jezus', preekte Petrus, 'heeft onze zonden gedragen, deze Jezus heeft al onze schuld op zich genomen.'
'Deze Jezus is de Messias, de Zoon van God.'

Petrus weet niet waar hij het vandaan haalt.
Hij preekt als de beste.
En de mensen blijven staan: ja, waarom eigenlijk niet?
Een goed spreker.
Dat is zo wonderlijk niet.
En Petrus denkt: 'Straks lopen ze door, want als ze er erg in krijgen waarom het gaat, vinden ze het niet leuk meer.'
Maar .. ze lopen niet door.
De Grieken niet, de Joden niet, de Parthen, de Meden en de Elamieten niet.
Ja zelfs de inwoners van Babel, de Mesopotamiërs blijven staan.
Zij allemaal verstaan het, ze begrijpen waarom het gaat.
En ze praten erover met elkaar wat ze van Petrus horen.
Een omgekeerde spraakverwarring!
Maar één ding is heel duidelijk: Ze geloven allemaal in de woorden van Petrus.
Ze doorzien wat hij zegt.
Ze leren Jezus Christus kennen, ze bekeren zich tot God, ... wel drieduizend mensen komen op die Pinksterdag tot geloof.
Dat is nou, broeders en zusters, jongens en meisjes, het wonder van het Pinksterfeest.
Daarom is het Pinksterfeest de geboortedag van de kerk.
Daarom vieren we feest!

*

Nu is het woord Pinksteren, broeders en zusters, jongens en meisjes, eigenlijk niets anders dan een telwoord:
het betekent de 50ste dag ... na het Paasfeest.
Toen hebben we gevierd dat Jezus is opgestaan uit het graf, dat Hij weer teruggekomen was bij zijn vrienden - de discipelen.
Maar Hij was niet bij hen teruggekomen zoals Hij vóór die tijd bij hen was, ... elke dag van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.
Telkens als Hij zijn vrienden ontmoette zei Hij hun:
'Ik ga weer weg, maar - je zult niet lang alleen blijven: De Heilige Geest zal bij jullie komen, zal in jullie hart komen en Hij zal je telkens weer doen denken aan wat Ik tegen je gezegd heb.'
'De Heilige Geest zal je leren wat je tot anderen moet zeggen.'

'En door mijn Geest zal Ik altijd bij jullie zijn, totdat je zélf ook mag komen waar Ik ben, ... bij mijn Vader in zijn heerlijkheid.'

Dat was voor Jezus' discipelen natuurlijk toch niet zo gemakkelijk.

Toen Hij op de Olijfberg - bij Jeruzalem - voor hun ogen ... terugging naar zijn Vader, toen keken ze Hem na - een wolk maakte dat zij Hem niet meer zagen.

En ze bleven maar omhoog kijken.

Ze hadden het nakijken, zouden wij zeggen.

Maar toen stonden er twee mannen bij hen, die zeiden:

'Je hebt niet het nakijken, je mag juist uitkijken, uitzien naar zijn terugkomst.'

En tien dagen na Jezus' hemelvaart, op de 50ste dag na Pasen, op het Pinksterfeest, toen gebeurde het.

Wat Jezus hen had beloofd, gebeurde echt:

De Heilige Geest kwam in hun hart, in hun midden!

De Heilige Geest.

*

Nu is, broeders en zusters, jongens en meisjes, de Heilige Geest iemand waar we best wel moeite mee hebben.

De Heilige Geest is zo ... ongrijpbaar.

Je kunt Hem zo moeilijk voor stellen, want zélf ... is Hij niet te zien.

Maar er is wel iets ánders te zien en ook te horen:

tekenen, aanwijzingen, dat de Heilige Geest gekomen is.

Twee tekenen: een geluid, alsof er een storm opstak ... en vlammetjes, tenminste net als vlammetjes, boven hun hoofd.

Ze zagen het bij elkaar.

Die twee tekenen zeggen: De Geest is echt uitgestort.

En ... Die tekenen duiden ook aan wát de Geest van God eigenlijk kwam doen ... bij hén en dóór hen ook bij anderen.

Twee tekenen: wind en vuur, je kunt ook zeggen:

kracht en licht.

"En toen de Pinksterdag aanbrak, waren allen tezamen bijeen.

En eensklaps kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en vulde het gehele huis, waar zij gezeten waren;

en er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen;

en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen met andere tongen te spreken, zoals de Geest het hun gaf uit te spreken."

Eigenlijk, broeders en zusters, jongens en meisjes, is het wat vreemd, dat de komst van de Heilige Geest zo luidruchtig was.

Dat was met kerstfeest, bij de geboorte van Jezus, heel anders.

Dat was een stil gebeuren, daar in die stal van Bethlehem.

En op het paasfeest, toen Jezus opstond uit het graf?

Ja, toen was er een aardbeving, die de soldaten - op wacht bij het graf - deden wegvlugten.

Maar de opstanding zélf heeft niemand gezien.

Dat gebeurde in alle rust en stilte.

En nu komt Pinksteren, de uitstorting van de Heilige Geest.
Dan zou je toch verwachten: Dat zal helemáál stil en onopvallend gebeuren, want het werk van de Heilige Geest is juist het stille, het onopvallende, ...
dat een mensenkind van de Here Jezus gaat houden, in Hem gaat geloven.
Dat gebeurt in je hart, in het verborgene.

Maar waarom komt de Heilige Geest dan op Pinksteren niet .. stil en onopgemerkt,
waarom met zoveel geweld: die wind,
en met zoveel glans: die vlamme tongen op ieders hoofd?
Waarom eigenlijk met zoveel tam tam, storm en vuur, ... waarom?
Alleen maar om de aandacht te trekken van de mensen in Jeruzalem?
Zoals bij ons, wanneer op straat twee auto's frontaal met elkaar in botsing komen?
Dan haalt de klap de mensen uit de huizen-er-omheen naar buiten.
Brengt zo dat geluid ... als van een geweldige windvlaag de mensen in Jeruzalem ...
van alle kanten naar de discipelen van Jezus toe?

Toch denk ik, broeders en zusters, jongens en meisjes, niet, dat dát de eigenlijke reden is geweest van die wind en dat vuur, ... dan was het inderdaad alleen maar tam tam geweest en meer niet.
Er moet hier méér aan de hand zijn, want anders zouden die tekenen wel elke keer herhaald zijn, wanneer de apostelen later in een stad kwamen waar ze voor het eerst van Jezus gingen spreken.
Wat zou er dan achter zitten, vraag je je af?

Wel, broeders en zusters, jongens en meisjes, die Pinkstertekenen verzekeren iets en ze verduidelijken iets.
Ze verzekeren dat God, de Heilige Geest, werkelijk is gekomen.
Je zou er anders al gauw een vraagteken achter zetten.
Immers ... wat is er in de wereld eigenlijk te mérken van die Geest van God?
Wat is er in ons leven van te merken?
Ik denk, dat de Heilige Geest juist daarom duidelijke tekenen heeft gegeven bij zijn komst, om ons er zeker van te laten zijn, dat Hij werkelijk, reëel, concreet is uitgestort.
Ze hebben het gezien en gehoord in Jeruzalem.
Die tekenen willen als het ware zeggen:
De Heilige Geest ís gekomen, op het Pinksterfeest, en ... Hij is gekomen ... om te blijven!

O ja, het is wáár, de Geest werkt veelal in stilte.
Vaak is er - ook in ons leven - maar weinig van te merken.
Maar denk nu eens aan die kleine kinderen die vanmorgen werden gedoopt?
De Heilige Geest wil ook in hun leven aan het werk gaan.
De Heilige Geest wil hen steeds meer de dingen van God en van zijn Koninkrijk doen verstaan.
De Heilige Geest wil hen steeds dichterbij de Here Jezus brengen.
Dan gebeurt vaak in het verborgene.
Je ziet er soms helemaal niets van.
't Is net als met zo'n zaadje van een paardenbloem.
't Lijkt helemaal niets voor te stellen.

En toch ... als de wind het naar een plekje brengt waar het kan groeien en bloeien ...
een gezin met gelovige ouders, bijvoorbeeld, dan gaat er iets gebeuren.
Da's nou het werk van de Heilige Geest.
Gods werk in u, in jou, in mij.

*

Wat we daar verder vandaag aan hebben, voor ons geloofsleven?
Dat we, broeders en zusters, jongens en meisjes, mogen weten, dat de Heilige Geest
ook nú nog bij ons is.
Jezus heeft ons dat immers beloofd...
Jezus heeft gezegd, dat zijn Vader de Heilige Geest wil geven aan hen, die Hem om
die Geest bidden.
Voor dat gebed om de Heilige Geest geven die Pinkstertekenen ons houvast.
Daar mogen wij gebruik van maken.
De Heilige Geest is niet voor niets met zulke geweldige tekenen gekomen.
Hij is niet stilletjes door een achterdeur gekomen.
Nee, Hij heeft aan de bel getrokken.
En iedereen kan weten dat Hij er is om ons leven te veranderen, te vernieuwen.
Je bent niet in jezelf opgesloten.
Je staat niet met je narigheden alleen in de wereld.
Je bent niet overgelaten aan wat je hart bedenkt en beweegt, ... want wees nou
eerlijk:
Dat is vaak niet zo best.
Er is er Eén gekomen, die je hart kan veranderen,
die je tot God kan brengen.
Hij is hier op aarde, vlak bij je.
Hij staat je bij!
De Pinkstertekenen wind en vuur verzekeren ons: De Heilige Geest ís uitgestort en
Hij werkt in je leven.
Zorg daarom dat je er bij bent en er bij blijft.
Bij de gemeente.
Daar is het licht, daar is het warm.
Daar is de werkplaats van de Heilige Geest.

Amen.

*

Maar die tekenen van Pinksteren verduidelijken óók wat de Geest komt doen, in ons
hart en in de wereld.
Wind en vuur - het gaat bij de Geest om de symbolen van kracht en licht.
Om Handelingen 2 te kunnen begrijpen zullen we terug moeten naar het volk Israël
in de woestijn.
Immers het Pinksterfeest is niet alleen een feest van de oogst.
We weten, dat de Joden op het Pinksterfeest het feest vierden van de wetgeving op
de Sinai.
Elk jaar - op het Pinksterfeest - werd het verbond met God hernieuwd.

Trouwens ook de tekenen, die de komst van de Heilige Geest op Pinksteren vergezellen, doen ons direct denken aan het gebeuren rond de Sinaï. Op die oudtestamentische achtergrond van het Pinksterfeest wil ik nu niet verder ingaan.

Maar wel op de betekenis van die Pinkstertekenen voor ons nu, vandaag. Want die Pinkstertekenen verduidelijken ons wát de Geest komt doen.

Wind. Niets is zo sterk als de wind.

Hij kan bomen ontwortelen en huizen verwoesten.

Tegen de wind kunnen wij niets beginnen.

De wind is het symbool van ongetemde kracht.

Dat teken kiest, broeders en zusters, jongens en meisjes, de Heilige Geest om ons duidelijk te maken waartoe Hij in staat is.

Door de kracht van de Heilige Geest is Petrus veranderd - van een schuchter mannetje in de hof van Kajafas - tot een onverschrokken getuige van Jezus Christus midden in het drukke Jeruzalem.

Door de kracht van de Heilige Geest zijn er de eerste dagen van dit feest ... duizenden tot geloof gekomen.

Door de kracht van de Heilige Geest is Christus' gemeente uitgegroeid - van een klein groepje mensen in Jeruzalem - tot een schare van miljoenen mensen over de gehele wereld verspreid.

De Geest is sterk: Als Hij werkt, kan niemand Hem keren. Ook vandaag nog.

Het eerste Pinksterteken, broeders en zusters, jongens en meisjes, laat ons zien de alles overwinnende kracht van de Heilige Geest.

Daar moeten wij het van hebben ... in onze machteloosheid en ... zelfs met onze onwil.

Hij kan en wíl ons hart - en dat van onze kinderen - neigen tot God en tot elkaar. daarom heeft ons gebed zin, ook vandaag:

Kom Schepper, Geest, daal tot ons neer ...

Die wind geeft ook de vaart aan van het komen van het Rijk van God in deze wereld. Pinksteren is de invasie van Gods Geest op aarde.

Deze Pinkster-wind jaagt de boodschap van Christus heel de wijde wereld in.

Daarom is Pinksteren ook zendingsfeest:

de Heilige Geest vergadert Christus' kerk onder alle volken.

En wát de gezanten van Christus ook tegen hebben - en dat is nogal het een en ander - deze wind hebben ze méé.

*

En dan nog even kort het tweede Pinksterteken: het vuur, het licht.

Ook dat teken maakt het werk van de Geest duidelijk.

"Er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur die zich verdeelden ... en het zette zich op ieder van hen."

Die tongen geven aan dat de apostelen zouden gaan spreken over Jezus en dat ze, om van Hem te kunnen spreken, zouden worden verlicht door Gods Geest.

De Heilige Geest, waardoor ze Gods werken zouden gaan zien.

Jezus had hun wel veel verteld over God en over zijn Koninkrijk.

Maar veel van wat God tot nog toe had gedaan was duister gebleven.

Na Christus' opstanding uit de dood was er veel voor hen helder geworden toen Hij hun de Schriften opende.

Maar op Pinksteren trekt de mist - rond Gods plan met deze wereld - op door het licht van de Heilige Geest.

Nu kunnen zij ... de grote daden van God verkondigen!

In het licht van de Heilige Geest, broeders en zusters, jongens en meisjes, zien wij dan ook onze schuld voor God en ... zijn ontfermende genade.

Pinksteren: het feest van wind en vuur.

Het feest van het komen van God in de Heilige Geest.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden Pinksteren 18 mei 1997

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !